

Відділення актуалізації навчання та практичної підготовки Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ СЛІДЧО – ОПЕРАТИВНОЇ ГРУПИ

м. Львів

Порядок реагування органів (підрозділів) Національної поліції на заяви та повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення, організація взаємодії між слідчими, оперативними підрозділами, інспекторами-криміналістами та підрозділами громадської безпеки (слідчо-оперативної групи) на місці вчинення злочинів врегульовано такими основними нормативно-правовими актами:

1. Законом України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015;
2. Наказом МВС України від 16.02.2018 № 111 «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України»;
3. Наказом МВС України від 07.07.2017 № 575 «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні».

При надходженні до оператора 102 чи до територіального органу поліції повідомлень про вчинені кримінальні чи адміністративні правопорушення **першими** на місце події прибувають **працівники патрульної поліції**.

У межах міста прибуття до 7 хвилин, а у разі задіяння нарядів інших (сусідніх) зон обслуговування до 10 хвилин.

Примітка: на практиці, час прибуття патрульної поліції може збільшуватись через відсутність вільних нарядів або у зв'язку із складними погодними умовами, складною дорожньою обстановкою.

ЯКІ ФУНКЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НА МІСЦІ ПОДІЇ?

- старший наряду поліції, який першим з'явився на місці події, зобов'язаний негайно поінформувати диспетчера (оперативного чергового) про прибуття та візуальне обстеження місця події, а в міру з'ясування обставин додатково надавати інформацію про заходи, які здійснено для охорони місця події, стан здоров'я заявника (потерпілого) та/або інших людей, пошкодження об'єктів, майна всіх форм власності, заходи, що здійснені для встановлення та затримання осіб, які вчинили правопорушення, кількість інших нарядів поліції, які прибули на виклик, та іншу інформацію, яка, на думку поліцейського, є важливою для припинення/розкриття правопорушення.
- за наявності на місці події осіб, які потребують медичної допомоги, викликати екстрену медичну допомогу, до прибуття якої вживати невідкладні дії, спрямовані на врятування та збереження життя людини;
- за наявності на місці події заявника (потерпілого) з'ясувати обставини правопорушення або події;
- у разі підтвердження ознак учиненого кримінального правопорушення поінформувати диспетчера (оперативного чергового) про необхідність направлення СОГ та перебувати на місці події до її прибуття;
- до прибуття СОГ **забезпечити охорону місця події та слідів учиненого кримінального правопорушення**, унеможливити доступ на місце події сторонніх осіб. За необхідності місце події **огородити спеціальною стрічкою «поліція»**. Після прибуття СОГ виконувати доручення старшого СОГ;

- установити особи потерпілих, свідків або очевидців кримінального правопорушення, прикмети осіб, які підозрюються в його вчиненні, та вжити заходів щодо їх затримання. Про прикмети правопорушників, напрямок їх руху (марка, модель транспортного засобу, номерний знак, інші характерні ознаки), об'єкти посягань поінформувати диспетчера (оперативного чергового) для орієнтування інших нарядів поліції;
- у разі реагування на правопорушення або подію, які не містять ознак злочину, невідкладно забезпечити збір необхідних матеріалів перевірки;

ЯКІ ФУНКЦІІ ЧЛЕНІВ СОГ НА МІСЦІ ПОДІЇ?

До складу СОГ включаються слідчий (старший СОГ), працівник оперативного підрозділу, інспектор-криміналіст, дільничий офіцер поліції, а також (за необхідності) кінолог зі службовим собакою.

Права та обов'язки членів СОГ:

- після скерування оперативного чергового територіального органу поліції, **негайно виїхати на місце події**. Час збору до виїзду для основних і додаткових СОГ при чергуванні за місцем розташування підрозділу - **до 5 хвилин**; при перебуванні за місцем проживання (відповідно до пункту 14 розділу XIII цієї Інструкції) - **до 20 хвилин**;
- після прибуття на місце події слідчий або уповноважена старшим СОГ особа негайно інформує оперативного чергового (диспетчера) про час фактичного прибуття, обставини та попередню кваліфікацію вчиненого кримінального правопорушення та за наявності підстав про залучення додаткових сил і засобів для документування обставин учиненого кримінального правопорушення;
- на місці події члени СОГ виявляють, фіксують, вилучають, пакують сліди кримінального правопорушення, речові докази, установлюють свідків та потерпілих, з'ясовують обставини кримінального правопорушення, що мають значення для всебічного, повного і неупередженого їх дослідження та встановлення осіб, які його вчинили.
- у разі необхідності вживають заходів для переслідування транспортних засобів, якими заволоділи особи, що вчинили кримінальне правопорушення, або тих, що використовувалися при його вчиненні.
- беруть участь у розшуку та затриманні осіб, які підозрюються в учиненні цих кримінальних правопорушень.
- після з'ясування обставин події слідчий або уповноважена старшим СОГ особа (за необхідності) додатково інформує оперативного чергового (диспетчера) щодо уточнення кваліфікації кримінального правопорушення. Після закінчення роботи на місці події старший СОГ доповідає про це оперативному черговому (диспетчеру) та діє за його вказівками;

Примітка: на практиці, час прибуття слідчо-оперативних груп може бути досить тривалим, зокрема через відсутність вільних СОГ у територіальних органах поліції (СОГ перебувають в інших місцях подій), зайнятістю експертів-криміналістів на інших місцях подій, у зв'язку із складними погодніми умовами, складною дорожньою обстановкою.

Слідчий на місці події (старший СОГ):

- керує діями інших членів СОГ та відповідає за якість проведення огляду місця події; разом з іншими членами СОГ, залученими спеціалістами, запрошеними потерпілими, свідками та іншими учасниками кримінального провадження в установленому КПК України порядку фіксує відомості щодо обставин учинення кримінального правопорушення; вилучає речі і документи, які мають значення для кримінального провадження, та речі, вилучені з обігу, у

тому числі матеріальні об'єкти, придатні для з'ясування обставин, що підлягають доказуванню, забезпечує в установленому порядку їх належне зберігання для подальшого направлення для проведення судової експертизи; **має право заборонити будь-якій особі перебувати на місці огляду або залишати його до закінчення огляду та вчиняти будь-які дії, що заважають проведенню огляду;**

- за наявності підстав інформує уповноваженого працівника чергової частини про залучення додаткових сил і засобів для фіксування всіх обставин учиненого кримінального правопорушення;
- за необхідності після початку кримінального провадження допитує про обставини вчиненого кримінального правопорушення заявника, потерпілого, свідків та інших учасників кримінального провадження; надає письмові доручення працівникам оперативних підрозділів про проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні.

Працівник оперативного підрозділу на місці події:

- здійснює поквартирний чи подвірний обхід з метою виявлення свідків учиненого кримінального правопорушення, збору відомостей, що можуть бути використані як докази;
- установлює час, місце і обставини вчинення кримінального правопорушення; кількість осіб, які його вчинили, їх прикмети; наявність у них зброї, транспортних засобів, слідів на одязі чи тілі, які могли залишитися через опір потерпілих або при подоланні перешкод; індивідуальні ознаки викрадених речей; напрямок руху осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, інші відомості, необхідні для їх встановлення; використовує наявні джерела оперативної інформації з метою розкриття кримінального правопорушення;
- негайно інформує слідчого про одержані дані щодо обставин вчинення кримінального правопорушення та осіб, які його вчинили, для їх подальшої фіксації шляхом проведення слідчих (розшукових) дій або негласних слідчих (розшукових) дій;
- виконує письмові доручення слідчого про проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Під час їх виконання користується повноваженнями слідчого.

Інспектор-криміналіст (технік-криміналіст) на місці події:

- надає консультації слідчому з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок;
- з використанням спеціальних знань та навичок, науково-технічних засобів і спеціального обладнання проводить вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складає плани і схеми, виготовляє графічні зображення оглянутого місця чи окремих речей;
- виявляє, фіксує, здійснює вилучення та пакування матеріальних об'єктів, які несуть на собі слідову інформацію вчиненого правопорушення;
- проводить експрес-аналіз за зовнішніми характеристиками вилучених об'єктів (без надання письмового висновку), звертає увагу слідчого на фактичні дані, що мають значення для розслідування обставин кримінального правопорушення;
- відповідає за якісну фіксацію всієї слідової інформації, повноту відображених про це даних у протоколі огляду та схемі (плані) до нього.

Дільничний офіцер поліції на місці події:

- до прибуття СОГ забезпечує охорону місця події, збереження слідів учиненого кримінального правопорушення та в разі необхідності організовує надання невідкладної медичної допомоги потерпілим особам;
- з'ясовує обставини вчиненого кримінального правопорушення, установлює свідків, очевидців події, прикмети правопорушників, збирає інші відомості, що можуть бути використані як докази;

- інформує уповноваженого працівника чергової частини органу, підрозділу поліції про обставини вчинення кримінального правопорушення та осіб, які його вчинили, для вжиття невідкладних заходів щодо їх затримання;
- з прибуттям СОГ негайно інформує слідчого про одержані дані щодо обставин учинення кримінального правопорушення та осіб, які його вчинили, для їх подальшої фіксації шляхом проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

Кінолог на місці події:

- за узгодженням зі слідчим визначає межі огляду місця події і порядок його проведення з метою виявлення слідів і предметів, які мають значення для застосування службового собаки, на основі наявної інформації визначає доцільність його застосування;
- уживає заходів для розшуку та затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, шляхом застосування службового собаки по запахових слідах, речах і предметах, залишених на місці події, а також з метою пошуку слідів і предметів, які мають значення для розкриття і розслідування кримінального правопорушення;
- бере участь у блокуванні місця вчинення кримінального правопорушення, його огляді, виявленні, фіксації, вилученні і зберіганні предметів і слідів, які можуть бути використані для розшуку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, із застосуванням службового собаки;
- позначає місця виявлення на шляху слідування службового собаки предметів і речей, які можуть бути використані для пошуку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, із застосуванням службового собаки;
- доводить до відома керівника СОГ інформацію про можливе походження запахоносіїв (слідів, предметів), виявлених на місці події, та їх використання для розкриття та розслідування кримінального правопорушення;
- використовуючи отриману інформацію, застосовує службового собаку для розшуку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, за її запаховими слідами;
- обстежує за допомогою службового собаки прилеглу до місця події територію та можливі місця укриття особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (горища і підвали прилеглих будівель, які не є житлом чи іншим володінням особи, незамкнені сховища, лісопаркові зони, кар'єри тощо);
- разом з іншими працівниками поліції бере участь у переслідуванні та затриманні осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення, застосовує при цьому службового собаку;
- за відсутності можливостей застосування службового собаки або в разі втрати ним сліду діє за вказівкою керівника СОГ.

За результатами роботи навчальної СОГ кожен курсант за напрямком навчання (факультету №№ 1,2,3) власноручно, довольної форми, складає окремий рапорт на ім'я відповідального по університету щодо здобутих практичних навичок.

У рапорті необхідно зазначити: склад працівників навчальної СОГ, фабулу та обставини учиненого кримінального правопорушення, наявність виявлених та вилучених слідів злочину, кількість встановлених свідків та потерпілих, наявність чи відсутність осіб, які можуть бути причетними до вчинення злочину (вказувати лише кількість), їх прикмети, результати проведення поквартирного, подворового обходу, обстеження прилеглих до місця учинення злочину територій, результати застосування

службової собаки (при залученні кінолога), інформацію щодо можливого затримання осіб в порядку ст.208 КПК України.

Крім цього, курсанти факультету № 1 та № 2 (з дозволу слідчого) складають навчальний протокол огляду місця події.

УВАГА! З метою дотримання вимог законодавства України щодо захисту персональних даних, та не розголошення у подальшому матеріалів досудових розслідувань, при складанні курсантами рапортів та протоколів огляду місця події забороняється вказувати анкетні дані потерпілих, свідків, понятих, та осіб, які можуть бути причетними до вчинення кримінальних правопорушень.

Після завершення чергування рапорти курсантів на ім'я відповідального по університету та навчальні протоколи огляду місця події передаються курсантами помічнику відповідального по університету. Протягом двох робочих днів, помічник відповідального передає ці рапорти у відділення актуалізації навчання та практичної підготовки Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ.